

दृष्टामश्वत्थाम्नःपराभवेन आर्तीपुत्रादेःशोकेन ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ मधुघातिनिमधुदैत्यहंतरि ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ विवक्षतावकुमिच्छतावाच्याःनिद्याःनवस्म ॥ ३२ ॥ ३३ ॥

अवतीर्यथेभ्यस्तुत्वरमाणामहारथाः ॥ ददृशुर्द्रौपदीं दृष्टामात्मात्ततराः स्वयं ॥ २४ ॥ तामुपेत्य निरानंदं दुःखशोकसमन्वितां ॥ परिवार्य व्यतिष्ठत् पांडवाः सहकेशवाः ॥ २५ ॥ ततो राज्ञाभ्यनुज्ञातो भीमसेनो महाबलः ॥ प्रददौ तं मणिं दिव्यं वचनं चेदमब्रवीत् ॥ २६ ॥ अयं भद्रैतव मणिः पुत्रं हंतुं जितः सते ॥ उत्तिष्ठ शोकमुत्सृज्य क्षात्रधर्ममनुस्मर ॥ २७ ॥ प्रयाणे वासुदेवस्य शमार्थं मसितेक्षणे ॥ यान्युक्तानि त्वया भीरुवाक्यानि मधुघातिनि ॥ २८ ॥ नैव मे पतयः संति न पुत्रा भ्रातरौ न च ॥ न वै त्वमिति गोविंद शममिच्छति राजनि ॥ २९ ॥ उक्तवत्यसि तीव्राणि वाक्यानि पुरुषोत्तमं ॥ क्षत्रधर्मं नुरुपाणिता नि संस्मर्तुमर्हसि ॥ ३० ॥ हतो दुर्योधनः पापो राज्यस्य परिपथिकः ॥ दुःशासनस्य रुधिरं पीतं विस्फुरतो मया ॥ ३१ ॥ वैरस्य गतमानृण्यं न स्मवाच्या विवक्षतां ॥ जित्वा मुक्तो द्रोणपुत्रो ब्राह्मण्यद्रौरवेण च ॥ ३२ ॥ यशोस्य पतितं देवि शरीरं त्ववशेषितं ॥ वियोजितश्च मणिना भ्रंशितश्चायुधं भुवि ॥ ३३ ॥ द्रौपद्युवाच केवलानृण्यमाप्तास्मि गरुपुत्रो गुरुर्मम ॥ शिरस्येतं मणिं राजा प्रातिबध्नातु भारत ॥ ३४ ॥ तं गृहीत्वा ततो राजा शिरस्येवाकरोत्तदा ॥ गुरोरुच्छिष्टमिति यैव द्रौपद्यावचनादपि ॥ ३५ ॥ ततो दिव्यं मणिं वरं शिरसा धारयन् भुः ॥ शुश्रुभे स तदारजा स चंद्रद्वपर्वतः ॥ ३६ ॥ उत्तस्थौ पुत्रशोकात्ताततः कृष्णामनस्विनी ॥ कृष्णं चापि महाबाहुः परिपप्रच्छ धर्मराट् ॥ ३७ ॥ इति श्रीमहाभारतसौप्तिके प० ऐषीके पर्वणि द्रौपदी सांत्वनायां षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥ वैशंपायन उवाच हतेषु सर्वे सैन्येषु सौप्तिकै रथैस्त्रिभिः ॥ शोचन् युधिष्ठिर राजा दाशार्हं मिदमब्रवीत् ॥ १ ॥ कथं नु कृष्णपापेन क्षुद्रेणाकृतकर्मणा ॥ द्रौणिनानि हताः सर्वे मम पुत्रा महारथाः ॥ २ ॥ तथा कृतास्त्रविक्रांताः सहस्रशतयोधिनः ॥ द्रुपदस्यात्मजाश्चैव द्रोणपुत्रेण पातिताः ॥ ३ ॥ यस्य द्रोणो मे हेष्वासो न प्रादादाह वं मुखं ॥ निजघ्नेरथिनां श्रेष्ठं धृष्टद्युम्नं कथं नु सः ॥ ४ ॥ किं नु तेन कृतं कर्म तया युक्तं न रर्षभ ॥ यदेकः समरे सर्वानवधीनो गुरोः सुतः ॥ ५ ॥ श्रीभगवानुवाच नूनं संदेदवानामीश्वरेश्वर मव्ययं ॥ जगाम शरणं द्रौणिरेकस्तेनावधीद्वहून् ॥ ६ ॥ प्रसन्नो हि महादेवो दद्यादमरतामपि ॥ वीर्यं च गिरिशो दद्याद्येनेद्रमपि शतयेत् ॥ ७ ॥ वेदाहं हि महादेवं त्वेन भरतर्षभ ॥ यानि चास्य पुराणानि कर्माणि विविधानि च ॥ ८ ॥

॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ इति सौप्तिके पर्वणि नैलकंठे ये भारतभाष्ये षोडशोऽध्यायः ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥